

แนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Guidelines for solving Legal Problems Concerning Supporting Sport of
Local Government Organizations

วรวุฒิ เหล่าบ้านค้อ

อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: wolaob@rpu.ac.th

Worawut Laobankho

Lecturer, Faculty of Liberal Arts,

Rajapruk University

(Received: September 29, 2022; Revised: October 11, 2022; Accepted: October 19, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย และต่างประเทศ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร

ผลการวิจัย พบว่า ประเทศไทยยังมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาสมัครเล่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถสนับสนุนกีฬาสมัครเล่นได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาอาชีพ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพได้เลย เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้ขาดว่ามีใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกีฬาอาชีพเป็นการดำเนินกิจกรรมของเอกชน และเป็นหน้าที่ของเอกชนผู้เป็นคนที่จัดการแข่งขันกีฬาที่จะไปทางงบประมาณสนับสนุนจากภายนอกหรือเอกชนด้วยตัวเอง ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ในหมวดที่ว่าด้วยการสนับสนุนกีฬา โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการสนับสนุนการกีฬา และกีฬาอาชีพ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

คำสำคัญ: กีฬา กีฬาอาชีพ การสนับสนุนกีฬา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study basic information, concepts, principles, and legal theories related to sports sponsorship of local governments in Thailand and abroad, 2) to analyze legal problems related to sports sponsorships of local governments, and 3) to propose solutions that are suitable for Thailand by using a documentary research method. The research results showed that Thailand still has problems with the promotion and support of sports. Whether there are legal issues related to the support of amateur sports the local government cannot fully support amateur sports, legal problems related to professional sports support that local governments cannot support professional sports clubs, or professional sports associations at all. Because the Office of the Auditor General of Thailand has ruled that it is not the power and duty of the local administrative organization because professional sports are private activities and it is the duty of the private sector that organizes sports events to seek external or private support budgets. Therefore, the researcher agrees that the Sports Authority of Thailand Act B.E. 2558 (2015) and the Professional Sports Act B.E. 2556 (2013) should be added by specifying that local government organizations can support sports and professional sports to apply to solve problems sustainably.

Keywords: sport, professional sports, supporting sport, local government organizations

บทนำ

ในปัจจุบันนอกจากการเล่นกีฬาเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อความแข็งแรงของร่างกายหรือเพื่อผ่อนคลายความเครียดทางจิตใจแล้ว ยังมีการเล่นกีฬาเพื่อความบันเทิงหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กีฬาสมัครเล่น ซึ่งเป็นการเล่นกีฬาที่มุ่งทำการแข่งขันตั้งแต่ระดับนักเรียน ระดับเยาวชน ระดับนิสิต นักศึกษา ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ทั้งที่มุ่งประสงค์ต่อชัยชนะ หรือผลตอบแทน แต่ไม่ใช่เป็นการเล่นเป็นอาชีพ และการเล่นกีฬาเป็นอาชีพ กล่าวคือ กีฬาที่จัดการแข่งขันอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานสากล และมีนักกีฬาอาชีพเข้าร่วมแข่งขันกัน โดยมีรายได้จากการแข่งขันตามชนิดหรือประเภทที่ได้กำหนด อีกทั้งนักกีฬาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพทุกฝ่ายสามารถใช้ประกอบกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อหารายได้ในการดำรงชีวิตหรือเป็นอาชีพหลักได้ ซึ่งในประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของกีฬาทุกประเภท เห็นได้จากการออกกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน

พัฒนา คุ่มครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา รวมไปถึงการกำหนดมาตรการ
คุ่มครอง ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับกีฬาอาชีพที่ชัดเจนอีกด้วย

สำหรับการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น การกีฬาแห่งประเทศไทยและ
สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมพลศึกษาเดิม) ได้
ถ่ายโอนภารกิจงานส่งเสริมกีฬาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีขอบเขตการถ่ายโอนภารกิจ
(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, มปป.) โดยสรุป ดังนี้

1. สนามกีฬาระดับจังหวัด ถ่ายโอนให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสนามกีฬานั้นตั้งอยู่
ยกเว้น สนามกีฬาที่มีวิทยาลัยพลศึกษาตั้งอยู่ 13 แห่ง ให้อยู่ในความดูแลของสำนักงานพัฒนาการ
กีฬา และนันทนาการ

2. สนามกีฬาระดับรอง ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสนามกีฬานั้น
ตั้งอยู่ ยกเว้นสนามกีฬาที่อยู่ในโรงเรียน สถานศึกษา ให้อยู่ในความดูแลของสถานศึกษานั้น

3. การก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล
องค์การบริหารส่วนจังหวัด และโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล ถ่ายโอนให้แก่องค์การ
บริหารส่วนตำบล เพื่อบำรุงดูแลรักษาแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการก่อสร้าง
ลานกีฬาอเนกประสงค์ หรือสวนสุขภาพเพิ่มเติมให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

4. การจัดหาอุปกรณ์กีฬา ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางในการจัดหาอุปกรณ์กีฬาแต่ละประเภท
เอาไว้แล้ว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองตอบ
ความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีสิ่งสาธารณูปโภคที่ทันสมัย
และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งก็มีอยู่ด้วยกันหลาย
ด้าน แต่ทั้งนี้ในส่วนของการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬานั้น พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้
กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมี
อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง
ในด้านการส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม แม้
พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2542 จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาได้

นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬา
อาชีพ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ส่งเสริมด้านกีฬาได้เลย เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้ขาดว่า มิใช่อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกีฬาอาชีพเป็นการดำเนินกิจกรรมของเอกชน และเป็นหน้าที่ของเอกชนผู้เป็นคนจัดการแข่งขันกีฬาที่จะไปหางบประมาณสนับสนุนจากภายนอกหรือเอกชนด้วยตนเอง ซึ่งมีใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะไปสนับสนุน อีกทั้งการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนสนับสนุนส่วนราชการและสมาคมต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ไม่สามารถที่จะให้งบประมาณสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพได้

กล่าวโดยสรุป การส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นกีฬาสัมผัสหรือกีฬาอาชีพยังพบปัญหาในเรื่องของการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนกีฬาทั้งสองประเภทได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ โดยจะได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย และศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อที่จะได้นำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ตลอดจนเป็นการพัฒนาศักยภาพของวงการกีฬาในประเทศไทยสู่ความเป็นเลิศ และส่งเสริมให้เป็นอาชีพให้ทัดเทียมนานาประเทศต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย และต่างประเทศ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหที่เหมาะสมกับประเทศไทย

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเล่มนี้ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) ทำการศึกษาค้นคว้าพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กฎ ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับต่าง ๆ ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกรมการปกครอง บทความ งานวิจัย หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร และการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาค้นคว้าหาข้อเสนอแนะต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด หลักการ และทฤษฎีตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

หลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการรวมอำนาจ (Centralisation) ซึ่งเป็นการจัดระเบียบภายในรัฐที่รัฐแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้ดำเนินการปกครองหรือจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนทุกท้องถิ่นในอาณาเขตของรัฐ โดยรวมอำนาจในการตัดสินใจและการวินิจฉัยสั่งการเป็นยุติเด็ดขาดอยู่ที่ผู้ปกครองหรือรัฐบาล (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547) ซึ่งมีข้อเสียของการรวมอำนาจ (นัยนา เกิดวิชัย, 2543) หลายประการ เช่น รัฐไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง และไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการปกครอง

ปัญหาที่เกิดจากการรวมอำนาจการปกครองดังกล่าวนำไปสู่แนวทางแก้ไขโดยการขยายหลักการรวมอำนาจด้วย “หลักการแบ่งอำนาจ (Déconcentration)” ให้แก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นวิธีที่รัฐแบ่งภาระของราชการบริหารส่วนกลางให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำอยู่ในส่วนภูมิภาค ในการวินิจฉัยสั่งการและตัดสินใจในบางเรื่อง แต่อำนาจสูงสุดยังคงอยู่ที่ราชการบริหารส่วนกลาง

หลักการแบ่งอำนาจเป็นหลักการที่ราชการบริหารส่วนกลางมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้แทนของราชการบริหารส่วนกลาง เป็นหลักที่มาเสริมเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หลักการแบ่งอำนาจปกครองนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักการรวมอำนาจปกครอง ไม่ใช่เป็นการกระจายอำนาจปกครอง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2547) การแบ่งอำนาจเป็นการแก้ไขจุดอ่อนของหลักการรวมอำนาจการปกครองที่สามารถแก้ไขได้บางส่วนเท่านั้น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเกิดหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจในการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นนอกราชการบริหารส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างในลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นไปตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงการยึดถือความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นเป็นหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ โดยให้ราษฎรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการในลักษณะการเข้าทำหน้าที่ของคณะผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยการปกครองท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระตามสมควรในการดำเนินการที่ได้รับมอบหมายได้เองโดยไม่ต้องรับคำสั่ง หรืออยู่ใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการ และดำเนินกิจการได้ด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือขององค์กรนั่นเอง เพียงแต่อยู่ภายใต้การควบคุมแบบพิเศษที่เรียกว่า “การกำกับดูแล” เท่านั้น ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

กฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในต่างประเทศ

จากการศึกษา ในต่างประเทศพบว่า มีการกำหนดบทบัญญัติเรื่องการสนับสนุนกีฬา และกีฬาอาชีพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการบริหารจัดการกีฬาอาชีพโดยมีการจัดทำเป็นประมวลกฎหมายกีฬา (code de sport) ซึ่งได้มีการกำหนดในเรื่องของกองทุนสนับสนุนและส่งเสริมกีฬา โดยกำหนดให้การสนับสนุนสมาคมกีฬาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะสามารถทำได้ ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายกีฬากำหนดไว้ในมาตรา L111-2 ได้วางหลักไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจให้เงินสนับสนุนสมาคมกีฬาหรือบริษัทกีฬาได้ โดยการสนับสนุนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดต้องไม่เกิน 2.3 ล้านยูโรต่อฤดูกาล โดยการสนับสนุนต้องมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) ดังต่อไปนี้

1. การฝึกสอนและการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาแก่นักกีฬารุ่นเยาว์ ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษาหรือการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพแก่นักกีฬารุ่นเยาว์ที่ฝึกฝนในศูนย์ฝึกที่ได้รับอนุญาตตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา L 211-4 ของประมวลกฎหมายกีฬา
2. การมีส่วนร่วมของสมาคมกีฬาในการสนับสนุนการศึกษาและการเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนการประกันสังคมให้แก่ นักกีฬา
3. การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ การป้องกันความรุนแรงในสถานที่ฝึก และแข่งขันกีฬา

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายกีฬายังได้กำหนดในเรื่องของสัญญาตอบแทนค่าบริการและอื่น ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสนับสนุนในลักษณะอื่น ๆ เช่น การซื้อตั๋วเข้าชม การเป็นสปอนเซอร์การแข่งขัน กฎหมายกำหนดว่า จำนวนเงินที่ใช้จ่ายต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของรายได้ในปีงบประมาณที่แล้ว และต้องไม่เกิน 1.6 ล้านยูโรต่อฤดูกาลกีฬา

2. สหราชอาณาจักร

หลักเกณฑ์การสนับสนุนกีฬาฟุตบอลอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรจำแนกตามขนาดและประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ มณฑล (County) เมือง (City) เทศบาลขนาดเล็ก (Borough) ตำบล (District) และสภาเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก (Parish Council) ประกอบด้วย ฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการมรดกนันทนาการ และกิจกรรมพักผ่อนของประชาชนที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรในรูปแบบต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนด้านการเงินแก่กิจกรรม

กีฬาฟุตบอลและกิจกรรมนันทนาการอื่นที่เกี่ยวข้องในลักษณะและรูปแบบของการจัดหาเงินอุดหนุนที่สำคัญ (Substantial Grants) เพื่ออุดหนุนให้กับการจัดทำบริการสาธารณะด้านการกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ รวมไปถึงโครงการต่าง ๆ ที่มีส่วนในการสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะด้านการกีฬา อันทำให้กิจกรรมการกีฬาและนันทนาการของท้องถิ่นและประชาชนของสหราชอาณาจักรดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการทางสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชน ซึ่งการให้เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรต่อสโมสรกีฬาและชมรมกีฬาฟุตบอลท้องถิ่น

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรโดยให้เงินอุดหนุนประกอบด้วย ประเภทของการให้เงินอุดหนุนแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลและชมรมกีฬาฟุตบอลท้องถิ่น (ปีดิเทพ อยู่ยืนยง, 2555) ดังต่อไปนี้

1. เงินอุดหนุนและเงินให้กู้ยืมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือโครงการลงทุนที่สำคัญ (Grants and loans to help capital projects) โดยลักษณะการลงทุนดังกล่าวต้องเป็นการลงทุนเพื่อการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะด้านการกีฬาฟุตบอล

2. เงินอุดหนุนภาษีเพื่อปรับปรุงหรือซ่อมแซมทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมหรือแข่งขันกีฬาฟุตบอลของท้องถิ่น (Revenue grants for improving or restoring existing property) กล่าวคือ เงินอุดหนุนดังกล่าวนำไปใช้จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาหรือนำไปก่อสร้างสาธารณูปโภคทางการกีฬาเพื่อจัดทำบริการสาธารณะทางการกีฬาที่สำคัญ

3. เงินอุดหนุนสำหรับผู้เล่นที่มีพรสวรรค์ในการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการแข่งขันหรือฝึกซ้อม (Grants for talented performers to help towards the cost of competition or training)

4. เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้แก่องค์กรและสมาคมกีฬาท้องถิ่นในการช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการกีฬาที่สำคัญ (Grants for Governing Bodies to help run major sporting events)

3. ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีการตรากฎหมาย Sport Fundamental Act 2011 เพื่อสนับสนุนการเล่นกีฬาของประชาชนเป็นการทั่วไป และสนับสนุนนักกีฬาที่มีผลการแข่งขันในระดับประเทศ และระหว่างประเทศในระดับดีเยี่ยม นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกนโยบายเกี่ยวกับกีฬาในภาพรวม และกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นการผลักดันการกีฬาของประเทศญี่ปุ่นให้มีความเข้มแข็งในการแข่งขันระดับโลก ตลอดจนคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของผู้เล่นกีฬาทุกคน ทั้งนี้การช่วยเหลือการส่งเสริม และการสนับสนุนกีฬาในประเทศญี่ปุ่นไม่ได้เน้นในเรื่องของกีฬาอาชีพโดยเฉพาะ แต่จะ

เป็นการสนับสนุนกีฬาในประเทศญี่ปุ่นทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การกีฬาแพร่หลายในสังคมญี่ปุ่นและเป็นการยกระดับความสามารถของนักกีฬาในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ตาม Basic Act on Sport ซึ่งเป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับการกีฬาของประเทศญี่ปุ่นได้มีการกำหนดเรื่องการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนกีฬา ทั้งที่เป็นการสนับสนุนในตัวนักกีฬาที่มีความสามารถเป็นเลิศ และการจัดการแข่งขันกีฬาในทุกระดับอีกด้วย (วรุฒิ เหล่าบ้านค้อ, 2558)

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในญี่ปุ่นนั้น ได้มีการกำหนดให้รัฐบาลจะต้องให้การช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องงบประมาณบางส่วนภายใต้ขอบเขตของงบประมาณ โดยการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. การจัดงบประมาณสำหรับการจัดการแข่งขันและการบริหารการแข่งขันในจังหวัดที่เป็นเขตพื้นที่ในการจัดการแข่งขันกีฬาประชาชนและการแข่งขันกีฬาคนพิการทั่วประเทศ
2. รัฐ (รัฐบาล) จะต้องช่วยเหลือบางส่วนภายใต้ขอบเขตของงบประมาณแก่การจัดการหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการกีฬาให้กับโรงเรียน ในกรณีจะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของ Act on Subsidies for Private School (Act No.61 of 1975)
3. รัฐ (รัฐบาล) จะต้องให้ความช่วยเหลือบางส่วนภายใต้ขอบเขตของงบประมาณแก่องค์กรการกีฬาที่ได้รับการยอมรับว่ามีการดำเนินกิจการการสนับสนุนการกีฬาของประเทศญี่ปุ่น (The Basic Act on Sport มาตรา 38)

กฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ที่กำหนดในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ค้ำครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาทั้งหมดภายในประเทศ และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการค้ำครอง ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ ซึ่งพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้จะแยกการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ค้ำครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาก่อเป็น 2 ประเภท คือ กีฬาอาชีพ และกีฬาสมัครเล่น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่เป็นกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะการจัดสรรสัดส่วนภาษี และอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน

ในท้องถิ่นของตนเองในเรื่องต่าง ๆ และรวมไปถึงการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมกีฬาอีกด้วย

วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาสมัครเล่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีสิ่งสาธารณูปโภคที่ทันสมัยและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งก็มีอยู่ด้วยกันหลายด้าน แต่ทั้งนี้ในส่วนของการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬานั้น พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในด้านการส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาได้ แต่ในทางกลับกันก็มิได้มีแนวทางของการสนับสนุนเอาไว้เลย ส่งผลทำให้บางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬา เพื่อนำไปจัดการแข่งขันกีฬาหรือการสนับสนุนเบี้ยเลี้ยงนักกีฬา และผู้ฝึกสอนในการส่งเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือกระทั่งระดับประเทศนั้น ได้ถูกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชี้ขาดว่างบประมาณในการสนับสนุนดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงทำให้ปัจจุบันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันกีฬาหรือการสนับสนุนเบี้ยเลี้ยงนักกีฬา และผู้ฝึกสอนได้เลย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจทางปกครองที่ให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาได้ แต่ก็ยังไม่มีแนวทางกำหนดเอาไว้เป็นแนวปฏิบัติ ถึงแม้ก่อนหน้าที่จะมีการห้ามมิให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสนับสนุนกีฬาอาชีพ แต่ก็มีส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาสมัครเล่นบางอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชี้ขาดว่างบประมาณในการสนับสนุนดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การสนับสนุนกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาภายในท้องถิ่นของตนไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลเสียต่อระบบการพัฒนากีฬาในประเทศไทยจากรากหญ้าไปสู่ความเป็นเลิศตลอดจนพัฒนาเพื่อเป็นอาชีพ ต่อไป

2. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสนับสนุนกีฬาอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกำหนดให้สโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคล และบริหารจัดการสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพเองอย่างเป็นเอกเทศนั้น ทำให้ทุกฝ่ายตีความว่า สโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเอกชน การบริหารของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชน และการสนับสนุนส่วนใหญ่นั้นจะเป็นการสนับสนุนจากภาคเอกชน และห้างร้านบริษัทเอกชนต่าง ๆ จึงทำให้การที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำงบประมาณของท้องถิ่นตนเองที่ตั้งงบประมาณในการสนับสนุนกีฬามาสันับสนุนกีฬาอาชีพไม่ได้ ไม่ว่าจะด้วยกรณีใด จึงทำให้สโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพจะขอรับการสนับสนุนจากทางภาครัฐไม่ได้ ต้องไปหางบประมาณจากภาคเอกชน และห้างร้านบริษัทต่าง ๆ ด้วยตนเอง อนึ่ง ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำงบประมาณของตนไปสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพในพื้นที่ของตน ไม่ว่าจะเป็นกีฬาอาชีพประเภทเดี่ยวหรือประเภททีม หรือแม้กระทั่งการนำงบประมาณไปสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพที่จัดขึ้นในท้องถิ่นของตน ไม่สามารถทำได้ เพราะแนวคำวินิจฉัยของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ตัดสินว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำงบประมาณไปสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพนั้น กระทำมิได้ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักข่าวอิศรา, 2563) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั้นเอง

อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หากพิจารณากระบวนการบริหารจัดการของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพ จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการถือเป็นการช่วยส่งเสริมด้านกีฬาในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย มิใช่เป็นเพียงการหาผลประโยชน์ให้กับองค์กรของสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพเท่านั้น กล่าวคือ ประการแรก ในส่วนของการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับท้องถิ่นนั้นด้วย เนื่องจากหากมีการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพหรือการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพที่เป็นระดับโลก เช่น การจัดการแข่งขันชกมวยชิงแชมป์โลก หรือแม้กระทั่งกีฬาอาชีพในประเทศ เช่น การแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพ กีฬาตะกร้ออาชีพ กีฬาสนุกเกอร์อาชีพ กีฬาบาสเกตบอลอาชีพ ก็จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมการแข่งขันจากหลาย ๆ ที่ ส่งผลทำให้การท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นเกิดความคึกคัก และประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย ยกตัวอย่างเช่น การแข่งขันโมโตจีพี ที่จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น และอีกประการหนึ่ง คือ ในกรณีที่สโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพนั้น จะต้องพัฒนาในตัวบุคลากรทางด้านกีฬา มีความต้องการนักกีฬาอาชีพใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน

ในท้องถิ่นของตนที่จะได้รับการพัฒนาด้านอาชีพ เพื่อเป็นนักกีฬาอาชีพที่มีรายได้จากการเล่นกีฬาเป็นอาชีพในอนาคต

ดังนั้น หากพิจารณาเหตุผล แนวคิดในการสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า การสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพเป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เจริญก้าวหน้าขึ้น และในการสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพนั้น มิใช่การนำงบประมาณหรือเงินเป็นก้อนไปให้สโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพเท่านั้น แต่เป็นเพียงการช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการกีฬา อีกทั้งในการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นการรับมอบอำนาจมาจากราชการบริหารส่วนกลาง ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตามเจตนารมณ์ของประชาชนภายในท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีสถานะเป็นนิติบุคคลในทางมหาชน ที่มีคลังเป็นของตนเอง และสามารถจัดเก็บรายได้จากท้องถิ่นของตนได้ ซึ่งข้อกำหนดที่ห้ามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนสโมสรกีฬาอาชีพหรือสมาคมกีฬาอาชีพไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นั้น จึงไม่สอดคล้องกับหลักของความเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน และการปกครองท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนภายในท้องถิ่นของท้องถิ่นเอง

แนวทางการแก้ไขปัญห

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 โดยกำหนดให้มีการสนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือกีฬาอาชีพจากทางภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนากีฬาอาชีพในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการของกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการนำงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนสนับสนุนส่วนราชการและสมาคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกีฬาสมัครเล่นหรือเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทั้งกีฬาสมัครเล่น และกีฬาอาชีพ เพื่อทัดเทียมนานาชาติประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (มปป.). **มาตรฐานการส่งเสริมกีฬา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2557). **โครงการศึกษาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ..... พร้อมทั้งยกร่างกฎหมายลำดับรอง**. รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยทางกฎหมาย.

- นัยนา เกิดวิชัย. (2543). กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: นิติเนย์.
- ปิติเทพ อยู่ยืนยง. (2555). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสนับสนุนสโมสรกีฬาฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลอาชีพ: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างไทยกับอังกฤษ. ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2563, จาก <http://www.pub-law.net/> Keyword=กีฬา.
- พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ.2558. (2558, 26 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนที่ 21 ก หน้า 1-30.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก หน้า 1-21.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556. (2556, 16 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 118 ก หน้า 1-18.
- วรวิทย์ เหล่าบ้านค้อ. (2558). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา กีฬาฟุตบอลอาชีพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักข่าวอิศรา. (2563). งบจ.มหาสารคาม แห่งที่ 5! สตง.เรียกเงินคืน 4 กรณี 4.7 ล.อุดหนุน “แข่งกีฬา-งานบุญเบิกฟ้า”. ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2563, จาก https://www.isranews.org/isranews-news/82634-inves01_82634.html.